

**ЛОЙИХАВИЙ ТАЪЛИМ ВОСИТАСИДА БЎЛАЖАК СПОРТ
МУРАББИЙЛАР КОММУНИКАТИВ ҚОБИЛИЯТИНИ МИЛЛИЙ ВА
УМУМИНСОНИЙ ҚАДРИЯТЛАР АСОСИДА РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ
АСОСИЙ ФУНКЦИОНАЛ ВАЗИФАЛАРИ**

Аллаёров Музаффар Мингалиевич.

Ахборот технологиялари ва
менежмент университети.

Эл.адрес: allayorovmuzaffar@gmail.com

Тел: +998976728202

Бўлажак спорт мураббийларини коммуникатив қобилиятини ривожлантиришда бир неча тушунчалар устувор саналиб, улар қуйидагича изоҳланади:

1. Ижтимоий онг - фақат инсонга хос бўлиб, объектив олам ва ижти- мой борлиқнинг кишилар онгида акс эттирилишидир. Онг – одамнинг фикрлаш маркази. Унда ғоя, фикр ва маълумотлар жойланади ҳамда ижтимоий онгни шакллантириш пойдевори қўйилади.

2. Ижтимоий дунёқараш - бу тушунча замирида табиат, олам ва одам ҳақидаги “яхлит умумлаштирилган билимлар”, маълумотлар ва фикрлар мужассамланади. Ижтимоий дунёқарашнинг шаклланиши, ривожланиши ва такомиллашишида ғоя муҳим ўрин тутати. Ўз навбатида, ғоянинг ҳам бир неча тури мавжуд бўлиб, бугун жамиятимизда унинг Бунёдкор ва Вайронкор шакллари идрок этилган. Талабаларнинг ижтимоий дунёқараши идеал ва реал мақсад-муддаоларни ўзида мужассам этган миллий ғоя асосида шакллантирилади.

3. Ижтимоий ахлоқ - тушунчаси ўзида шахснинг табиат, олам ва одамга бўлган муносабатлари, хатти-ҳаракатлари ва одоблари мажмуини акс эттиради. Ижтимоий ахлоқ инсоннинг ўз ҳаёти, жамият ва келажак авлод олдидаги меъёрий қонуниятлар йиғиндиси ҳисобланади.

Ижтимоий ахлоқ ҳуқуқ қаби эркинлик ва масъулиятлилик хусусиятига эга, лекин у ҳуқуқдан фарқли ўлароқ табиий механизмларга эга. Инсон ижтимоий ахлоқсиз бўлса, ижтимоий ҳаёт ва жамиятдан ташқарида бўлиб қолади. Шу маънода олий таълим муассасалари талабаларида ижтимоий фаолликни ривожлантиришда ҳуқ-атвор тушунчаларини сингдириш муҳим аҳамият касб этади.

4. Ижтимоий компетентлилик - сифати мавжуд шахслар бошқаларни қандай бўлса, шундайлигича қабул қилади; учрашувларга кечикмайди; тўғри ҳулоса ва қарорларга кела олади; атрофидагиларнинг хоҳиш ва эҳтиёжларини сеза билади; кизикувчан.[1]

Юқоридагилардан лойиҳавий таълим воситасида бўлажак спорт мураббийлар коммуникатив қобилиятини миллий ва умуминсоний қадрият- лар асосида

MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS

ривожлантириш омиллари шахсда ижтимоий онг, ижтимоий дунёқараш ва ижтимоий ахлоқни шакллантиришга асосланиши маълум бўлади.

Лойиҳавий таълим воситасида бўлажак спорт мураббийлар комму-никатив қобилиятини миллий ва умуминсоний қадриятлар асосида ривожлантиришнинг методологик асослари (таълимга оид меъёрий ҳужжатлар, педагогик мерос, илмий-педагогик тадқиқотларда баён қилинган назарий-методик тавсиялар) ҳам ўзига хос аҳамиятга эга.[2] Мазкур методологик асосларга таянган ҳолда лойиҳавий таълим воситасида бўлажак спорт мураббийлар коммуникатив қобилиятини миллий ва умуминсоний қадриятлар асосида ривожлантиришнинг мезонлари қуйидаги педагогик қонуниятларга асосланишни тақозо этади:

–ёш ва жисмоний хусусиятлар ҳамда имкониятларни ҳисобга олиш, мазкур муаммо юзасидан ишлаб чиқилган илмий тавсияларга таяниш;

–ижтимоий онг, ахлоқ ва хатти-ҳаракатлар, фазилатлар ҳамда фаоллик сифатларини педагогик талаблар ва мезонлар асосида шакллантириш;

–самарали метод, восита, шакл ва ёндашувларга асосланиш.[3]

Қайд этилган фикрлар асосида иш кўриш лойиҳавий таълим воситасида бўлажак спорт мураббийлар коммуникатив қобилиятини миллий ва умуминсоний қадриятлар асосида ривожлантиришда илмий ва методик жиҳатдан қулайликни юзага келтиради.

Лойиҳавий таълим воситасида бўлажак спорт мураббийлар коммуникатив қобилиятини миллий ва умуминсоний қадриятлар асосида ривожлантириш ижтимоий эҳтиёж бўлиб, жамият тараққиёти шуни тақозо этади. Талабаларнинг ижтимоий фаолликларини ривожлантириш жараёни-нинг **методологик асоси** қуйидагилардан иборат:

–лойиҳавий таълим воситасида бўлажак спорт мураббийлар коммуни-катив қобилиятини миллий ва умуминсоний қадриятлар асосида ривожлантириш маънавий-ижтимоий муносабатлар жараёнида таркиб топиб, ижтимоий ҳаётга нисбатан ёндашувнинг мазмуни ва даражаси сифатида намоён бўлади;

–лойиҳавий таълим воситасида бўлажак спорт мураббийлар коммуникатив қобилиятини миллий ва умуминсоний қадриятлар асосида ривожлантиришда маънавий-ахлоқий талаблар асосида ташкил этиладиган фаолият даражаси муҳим омил саналади;

–лойиҳавий таълим воситасида бўлажак спорт мураббийлар коммуникатив қобилиятини миллий ва умуминсоний қадриятлар асосида ривожлантириш объектив ва субъектив шарт-шароитларга кўра ташкил этиладиган таълим-тарбия жараёнида шаклланади;

–лойиҳавий таълим воситасида бўлажак спорт мураббийлар коммуникатив қобилиятини миллий ва умуминсоний қадриятлар асосида ривожлантириш жамият тараққиётини таъминлашнинг муҳим шарти бўлиб, истиқболни олдиндан кўра олиш имконини беради.

MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS

Лойиҳавий таълим воситасида бўлажак спорт мураббийлар коммуникатив қобилиятини миллий ва умуминсоний қадриятлар асосида ривожлантириш қуйидаги вазифаларни ҳал этишни назарда тутди:

- бўлажак ўқитувчининг фаоллигини қарор топтириш;
- бўлажак ўқитувчининг фаоллиги даражасини изчил суръатда ошириб боришга қаратилган чора-тадбирларни белгилаш;
- давлатнинг ёшларга оид сиёсати мазмуни, моҳияти ва аҳамияти борасидаги маълумотлар билан таъминлаш;
- маънавий-ижтимоий мавзуларга доир амалий тадбирлар ўтказиб туриш ҳамда жараёнда талабалар жамоасининг ҳар бир аъзоси фаол иштирок этиши учун зарур шарт-шароит ва имкониятлар яратиш;
- миллий истиқлол мафкураси ғоялари асосида ижтимоий-сиёсий, иқтисодий, маданий йўналишлардаги фаолиятларини қўллаб-қувватлаш, мувофиқлаштириш ҳамда амалий ёрдам кўрсатиш.

ФОЙДАЛАНИЛГАН АДАБИЁТЛАР:

- 1.Абдураззаков А. А. Национальные духовные ценности и их место в самосознании нации. Автореф. дис. канд. филос. наук. – Т., 1995. – 24 с.
- 2.Азизхўжаева Н. Н. Ўқитувчи тайёрлашнинг педагогик технологияси. – Т. ТДПУ, 2000. – 52 б.
- 3.Зокиров И.И. Таълим жараёнига янги педагогик технологияларни татбиқ этишнинг назарий-амалий асослари. Пед. фан. номз. дисс. – Т., 2005. – 126 б.
- 4.Ибрагимов Х.И. Автогенная тренировка как средство самовоспитания. – М. Педагогический вестник, 1996. – 115 с.
- 5.Искандаров Б. Ўрта Осиёда фалсафий ва ижтимоий-сиёсий фикрнинг шаклланиши ва ривожланиши тарихидан лавҳалар. – Т.: Ўзбекистон, 1993. – 109 б.
- 6.Исмоилова З.К. Бўлажак мутахассислар шахсни шакллантиришнинг ғоявий асослари // Kasb-hunar ta'limi. –Т., 2007. – № 3. – 18 б.

